

# Kokonaiskustannusmallin kiemurat **kansallinen rahoitus**

18.5.2011  
Marita Virtanen  
Tekes



# sisältö

- Kokonaiskustannusmallin käyttöönoton taustaa
- Kokonaiskustannusmalli - VM 9/2007
- Kokonaiskustannukset kustannuserittäin - kansallinen tutkimusrahoitus (Tekes)

# **Kokonaiskustannusmallin käyttöönoton taustaa**

# Kohti kokonaiskustannusten raportointia

- **Valtiovarainministeriön Yhteisrahoitustyöryhmä I 2003** ([VM 19/2003](#))
  - Mm. VTT:llä kokonaiskustannuslaskenta jo käytössä, rahoittajista Tekesillä
  - Ehdotus kokonaiskustannusmallin laajamittaisesta käyttöönotosta
- **Valtiovarainministeriön Yhteisrahoitustyöryhmä II 2006 - 2007**
  - Laaja kokoonpano: ministeriöitä, rahoittajia, yliopistoja, VK, VTV
  - Tavoite: kokonaiskustannusmallin käyttöönotto yhteisrahoitteen toiminnan budjetoinnissa, rahoituksen toimeenpanossa ja seurannassa
  - Loppuraportti [Kokonaiskustannusten laskenta ja niihin perustuva yhteisrahoitus \(VM 9/2007\)](#) on perusta tutkimusrahoituksessa käyttöönotetulle kokonaiskustannusten raportoinnille
  - Konkreettiset ehdotukset yhtenäisiksi toimintatavoiksi → Esimerkit erityisesti yliopistomaailmasta
- **Valtiontalouden kehyspäätös** [VM 26/214/2008 \(13.3.2008\)](#)
  - edellytti, että VM jalkauttaa kokonaiskustannusmallin koko hallintoon → VM:n jalkautustyöryhmä, määräaika 2/2009 → työ jäänyt kesken

# Kohti kokonaiskustannusten raportointia

## ■ Suomen Akatemian STREAM ryhmä 8/2010 – 3/2011

- Lähti liikkeelle Yliopistojen ja Suomen Akatemian välisestä vuoropuhelusta
- Kokoonpano: SA, yliopistot, OKM, Tekes
- Tehtävät: Työryhmä tekee ehdotuksen kokonaiskustannusmallin käyttöön liittyvän hallinnon yksinkertaistamisesta. Työryhmä myös selvittää kokonaiskustannusmallin soveltamisen käytännöt tutkimusrahoittajien ja rahoitusta saavien tutkimusorganisaatioiden keskuudessa sekä identifioi parhaat käytännöt ja mahdolliset ongelmat.
- Ehdotukset linjassa VM:n työryhmäehdotusten kanssa

[http://www.aka.fi/Tiedostot/Tiedostot/Julkaisut/STREAM\\_raportti.pdf](http://www.aka.fi/Tiedostot/Tiedostot/Julkaisut/STREAM_raportti.pdf)

## ■ TEMin ROCK -ryhmä (rakennerahastokausi 2007 – 2013)

- Tukikelpoisuusasetuksen muutos 1.6.2011: Flat rate käyttöön
- Kokonaiskustannusmalli rakennerahastorahoitukseen syksy 2011?

# Kohti kokonaiskustannusten raportointia

## Rakennerahastojen uutiskirje 4/11 20.4.2011

### Pienten kuittien syynääminen loppuu

EU:n komissio on hyväksynyt Suomen esitykset ns. "flat rateksi" eli rakennerahastohankkeiden välillisten kustannusten korvaamiseksi keskimääräisellä vakioprosentilla.

EAKR-hankkeissa flat rate tulee olemaan 20 % hankkeen henkilöstökustannusten kokonaismäärästä ja vastaavasti ESR-hankkeissa 17 %. Suomi teki esityksensä komissiolle marraskuussa ja myönteiset kannanotot saatiin noin puolen vuoden pohdinnan jälkeen viime viikolla sekä aluepolitiikan pääosastolta Regionaalisesta ja työllisyyden pääosastolta EMPL-lta.

Hallintoviranomaisen TEM:n tavoitteena on ottaa uusi välillisten kustannusten korvausmalli käyttöön 1.6.2011. Se edellyttää tukieläpoisuusasetuksen muuttamista valtioneuvoston päätöksellä. Asetusvalmistelu onkin lähes loppuun suoritettu. Hanketietojärjestelmä EURA 2007 on myös viritetty käsittelemään hankkeita uuden kustannusmallin pohjalta.

Komissio edellytti, että hankkeiden toteuttajilla tulee olla mahdollisuus vaatia myös toimimista nykyisellä mallilla, mikä tarkoittaa kaikkien kustannusten kuittipohjaista todentamista. Vaihtoehtoinen toimintatapa onkin perusteltu sellaisissa hankkeis-

sa, joiden kustannusprofiili on keskimääräisestä poikkeava, esimerkiksi matkakustannusten suuren osuuden vuoksi.

EAKR:n ja ESR:n flat rate -mallilla korvataan sekä aidosti välilliset että vaikeasti todennettavat kustannuserät, kuten toimitilakustannukset ja yhteiset ylläpito-kustannukset, mutta myös pienet todennettavissa olevat kustannuserät, kuten matkakustannukset. Hankkeiden käsittelyssä näitä kustannuseriä ei enää lainkaan esitetä hakijan toimesta eikä niitä todenneta eikä tarkasteta.

Uusien kustannusmallien tärkeimpänä tavoitteena on vähentää hankebyrokratiaa ja siten nopeuttaa hankkeiden rahoitus- ja maksatuskäsittelyä, jotka Suomessa ovat venyneet tarpeettoman pitkiksi. Keskeinen syy siihen on ollut monivaiheinen ja moninkertainen pienten kustannuserien ja pienten kuittien syynääminen. Uudistus helpottaa merkittävästi myös hakijoiden toimintaa. Hankehakemuksessa tulee esittää ja myöhemmin todentaa vain henkilöstökustannukset suorien palkkojen ja välillisten lakisäästeiden kustannusten kokonaissummana

sekä eräät suuret kustannuserät, kuten investoinnit ja ulkoiset hankinnat.

Seuraava tavoite on ottaa uudet kustannusmallit käyttöön myös yritystukihankkeissa eli TUKI2000-tietojärjestelmässä. Tavoitteena on soveltaa yritystukihankkeisiin myös kertakorvausmallia (lump sum) ja vakioyksikkökustannusmallia (standard unit cost). EURA2007-hankkeissa pyritään niin ikään

[JATKUU >>>](#)

#### SISÄLTÖ:

- 1 EU:n alue- ja rakennepolitiikan valmistelu etenee
- 2 Suomen maksatus tilanne EU:n keskiarvoja parempi
- 3 Varsin konkreettista vipuvoimaa EU:lta!
- 4 Metallialan oppimistehdas ja Innotehdas
- 5 Bioenergialiiketoiminnan kehittäminen -kokonaispalvelut Biometalli
- 6 Valtaväylän arviointi
- 8 Neuvoja hankeviestintään
- 9 Kevätkylvö
- 10 Ajankohtaista lyhyesti

Vipuvoimaa  
EU:lta

# Kohti kokonaiskustannusten raportointia

## Rakennerahastojen uutiskirje 4/11 20.4.2011

The screenshot shows a newsletter page with a blue header. The header contains the text "Vipuvoimaa EU:lta" on the left and "RAKENNERAHASTOJEN UUTISKIRJE | 4/11 | 20.4.2011" on the right. The main content area is divided into three columns. The left column starts with "JATKUU >>>" and contains two paragraphs. The first paragraph is circled in blue and has a blue oval annotation "AIKATAULU ????" pointing to it. The middle and right columns contain text in two separate boxes. The right column has a text attribution. The browser's address bar and toolbar are visible at the top, and the Windows taskbar is at the bottom.

Vipuvoimaa EU:lta

RAKENNERAHASTOJEN UUTISKIRJE | 4/11 | 20.4.2011

JATKUU >>>

ottamaan kertakorvausmalli käyttöön. Korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten hankkeissa on tarkoitus soveltaa kokonaiskustannusmallia, jota TEKES on käyttänyt jo pitempään.

Hankekäsittelyn uudistaminen ja uusien kustannusten korvaustapojen käyttöönotto tähtää hanke-

toiminnan nopeuttamiseen ja hankebyrokratian vähentämiseen. Kyseessä on koko EU:n laajuinen uudistus, jota on tarkoitus viedä vielä merkittävästi pidemmälle seuraavalla, vuonna 2014 alkavalla ohjelmakaudella. Komissio pohtii parhaillaan uuteen ohjelmakauteen liittyviä esityksiä tavoitellen koheesiopolitiikan yksinkertaistamista konkreettisin keinoin.

Äärimmäisenä vaihtoehtona on esillä siirtyminen kokonaan pois todennettavien kustannusten periaatteesta ja käyttää yksinomaan keskimääräisiä, vakioituja kustannusmalleja rakennerahastohankkeissa.

Teksti: **JUSSI YLI-LAHTI**  
Aluekehitysjohtaja

AIKATAULU ????



# **Kokonaiskustannusmalli**

## **VM 9/2007**

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen -periaatteet

- Kokonaiskustannusmallissa rahoitetaan projektissa tarvittavien resurssien käyttöä eli projektista aiheutuvia kokonaiskustannuksia
  - Lisäkustannusmallissa rahoitettiin lisärahanmenoja
  - Kustannusten rahoittaminen mahdollistaa myös olemassa olevien resurssien käytön raportoimisen ja rahoittamisen
- Kustannusten raportoinnissa lähtökohtana organisaation normaalit laskenta- ja raportointikäytännöt
  - Organisaatio määrittelee oman laskennan tasonsa ja tapansa
  - Yhteisrahoitustyöryhmä (VM 9/2007) määritteli yhdenlaisen minimitason  
→ jos näin lasketaan, sen pitää riittää rahoittajalle (ns. minimimalli)
- Edellyttää organisaatiossa yhtenäisesti noudatettavia periaatteita
  - Projektikirjanpidon ja työajan kohdentamisen ohjeistus

# Kokonaiskustannusmallin perusta - VM 9/2007

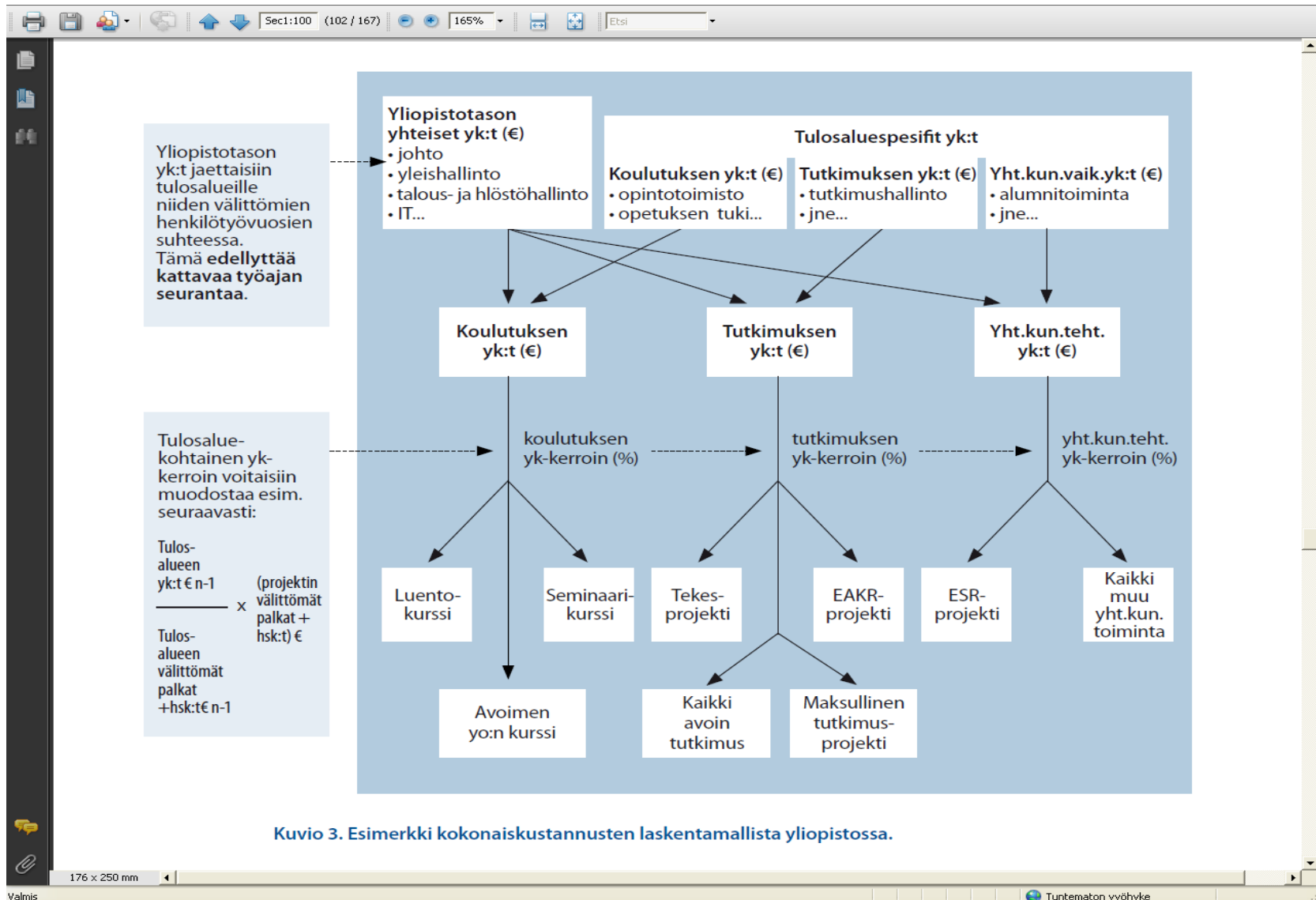
VM 9/2007

1. Kustannuslaskenta kattaa organisaation koko toiminnan (*organisatorinen kattavuus*)
2. Kustannuslaskennassa otetaan huomioon kaikki kustannukset (*sisällöllinen kattavuus*)
3. Kustannukset kohdistetaan sille laskentakohteelle, joka ne on aiheuttanut (*aiheuttamisperiaate*)
4. Kustannuslaskennassa noudatetaan olennaisuutta (*olennaisuuden periaate*)
5. Kustannusten laskenta- ja kohdistamisperiaatteet ovat yhtenäiset (*yhtenäisyys*)
6. Kustannustiedot ovat johdettavissa kirjanpidosta (*jäljitettävyys*)
7. Kustannuslaskentamalli on mahdollisimman yksinkertainen, kunhan kohtien 1–6 reunaehdot täyttyvät (*taloudellisuus*)

# Kokonaiskustannusmallin perusta - VM 9/2007

- Kaikki kustannukset kohdistetaan jollekin laskentakohteelle
  - Täydentävä rahoitus projektin tarkkuudella
  - Muu toiminta johtamisen ja tulosohjauksen tarpeiden mukaan
- Toiminnan luonne otettava laskennassa huomioon
  - Perusteena aiheuttamisperiaate: eri tehtävät käyttävät eri tai erilaisia resursseja
  - Tehtävien kustannusrakenteet vaihtelevat, mikä on otettava huomioon laskentapuitteiston laatimisessa
  - Laskenta päätehtävien, -toimintojen tai -tulosalueiden tms. mukaan
    - Ks. myös VM 1/2006: Ministeriöiden kustannuslaskennan kehittäminen
- Voidaan toteuttaa perinteisenä lisäyslaskentana tai toimintolaskentana

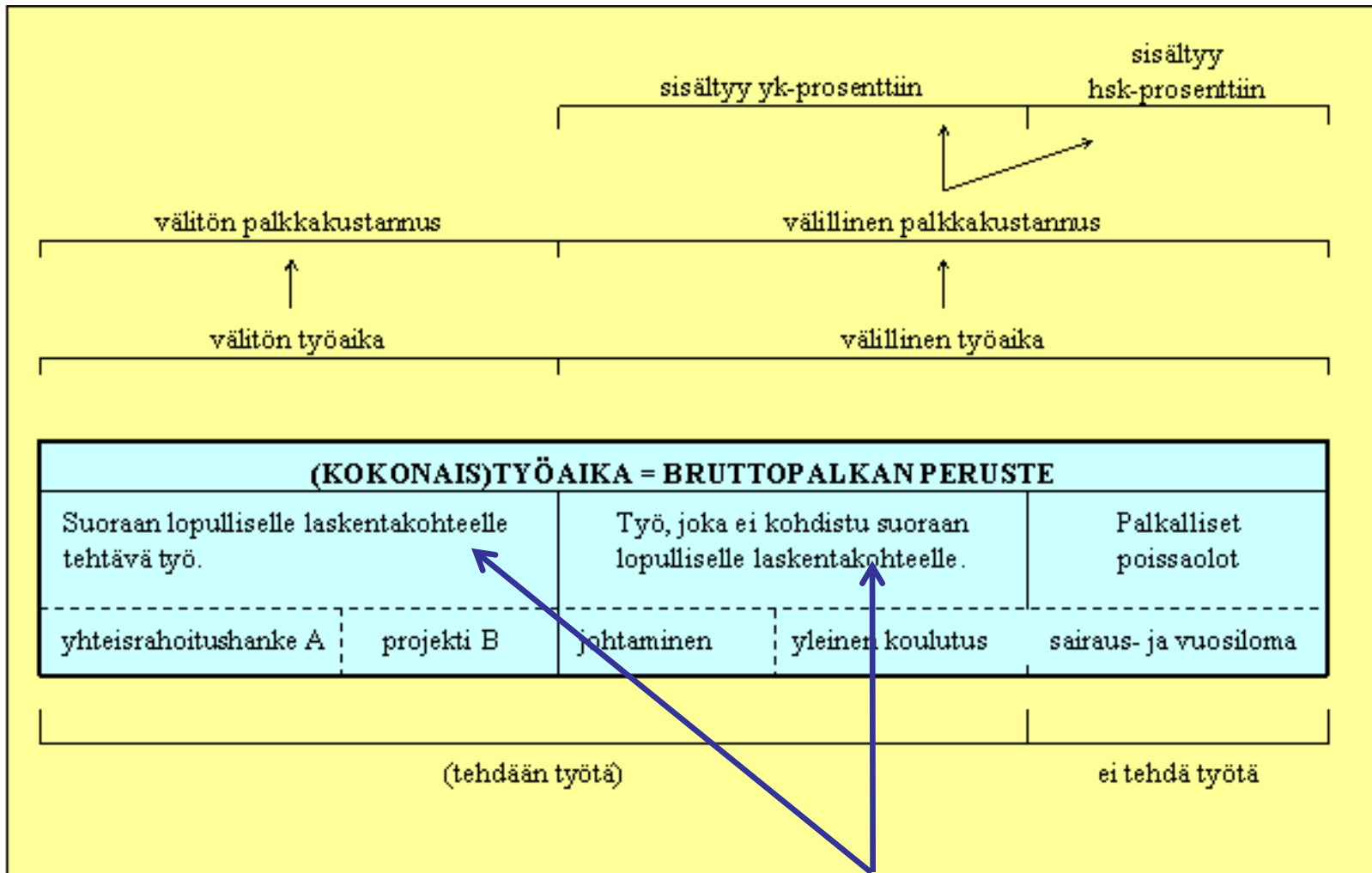
# Kokonaiskustannusmallin perusta - VM 9/2007 esimerkki kokonaiskustannusmallista



Kuvio 3. Esimerkki kokonaiskustannusten laskentamallista yliopistossa.

# Kokonaiskustannusmallin perusta - VM 9/2007

## Esimerkki palkkakustannusten kohdistamisesta:



**Tarkoituksenmukaisuusharkinta!**



**tek**es

Copyright © Tekes

# **Kokonaiskustannukset kustannuserittäin - kansallinen tutkimusrahoitus**

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## Välittömät palkat 1/3

- Välittömiin palkkoihin luetaan projektin tekemiseen kuuluva tehollisen työn osuus
  - Sairastaminen, lomailu, äitiysajan palkkakustannukset yms. tulevat korvattavaksi henkilösivukustannusten kautta → eivät aiheuttamisperiaatteen mukaisia yksittäisen projektin kustannuksia
- Palkkakustannusten hyväksymisen kannalta merkitystä ei ole sillä onko henkilö vakinaisessa virassa oleva vai projektin takia väliaikaisesti palkattu
  - Kummassakin tapauksessa henkilön projektille tekemän työn osuus hyväksytään työajan jälkikäteisen kohdentamisen perusteella
- Ero entiseen: lisäkustannusmallissa vakinaisen henkilön työpanos jäi aina rahoituksen saajan ”piilokustannukseksi” - ei laskettu hyväksytyihin kustannuksiin eikä raportoitu rahoittajalle

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## palkat 2/3

- Organisaatiossa yhtenäiset työajan kohdistamisperiaatteet
  - Sopimus siitä, miten mikäkin tekeminen kohdistetaan → samanlainen tekeminen kohdistetaan aina samalla tavalla
    - Välitön vai välillinen; esim. tukihenkilöstö
- Seurannan tarkkuustaso voi olla erilainen eri laskentakohteissa (esim. projekti vs. yliopiston vapaa tutkimus)
  - Projektien välittömän työn osalta kuitenkin aina tuntitasoinen päiväkohtainen kohdistus
  - Henkilön muun tekemisen osalta rahoittajalle riittää tieto kokonaistuntien määrästä raportointijaksolla
    - Rahoittajaa ei kiinnosta tässä yhteydessä muun tekemisen sisältö
    - Organisaatio itse tarvitsee kuitenkin sisältötiedon välillisten kustannusten laskentaa varten vähintään vuosittain
- ❖ Pitääkö kaikilla henkilöryhmillä olla kaiken kattava työajan kohdentaminen?

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## palkat 3/3

- Työajan kohdentaminen laskentakohteelle
  - Kunkin laskentakohteen **osuus palkkakustannuksista** lasketaan osuutena henkilön toteutuneesta työajasta. Tämä edellyttää kattavaa työajan kohdistamista.
  - **Toteutuneena työaikana** voidaan palkkakustannusta laskettaessa käyttää joko henkilön työhön kyseisellä laskenta-ajanjaksolla **todellisuudessa käyttämää aikaa tai** laskenta-ajanjaksolle kuuluvaa **osuutta henkilön normaalitoiminta-asteen mukaisesta työajasta**. Normaalitoiminta-astetta käytettäessä on huolehdittava, ettei rahoittajilta laskuteta toteuttajan kirjanpitoon perustumattomia hypoteettisia kustannuksia
- ❖ Standardiero, tasausjakso?
- ❖ 1600 -tuntiset?

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen henkilösivukustannukset

- Rahoituksen saajalle korvataan välillisiä työvoimakustannuksia ns. henkilösivukustannuskertoimella (HSK)
  - Työnantajavelvoitteet, poissaolon kustannukset,...
  - Lasketaan esim. edellisen vuoden laskentatietojen perusteella
  - Yleensä % - osuus projektin tehollisen työn palkoista tai € / htkk
- HSK -kerroin perustuu rahoituksensaajaorganisaatiossa tehollisen työn kustannusten päälle laskettuihin välillisiin työn kustannuksiin
  - Osa kustannuseristä %-perusteisia, suoraan suhteessa maksettuun palkkaan
  - Osa kustannuseristä organisaatiotasolla keskimääräistettyjä kustannuksia → HSK - kertoimella ei korvata juuri nimenomaisessa projektissa toteutuvia poissaolon kustannuksia, vaan työn tekemisestä aiheutuvia keskimääräisiä kustannuksia  
→ aiheuttamisperiaatteen toteutuminen!
  - HSK -kertoimen suuruuteen vaikuttaa mm. se, kuinka paljon organisaatiossa on edellisenä vuonna kertynyt poissaoloajan palkkakustannuksia (sairaus, äitiys-, ...)
- ❖ Henkilösivukustannukset puiteohjelmissa?

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen yleiskustannukset

- Rahoituksen saajalle korvataan tutkimuksesta aiheutuvat välilliset kustannukset ns. yleiskustannuskertoimella (YK)
  - YK-kertoimella korvataan tutkimustoiminnassa käytettävien yleisten resurssien aiheuttamia kustannuksia, kuten tilojen käyttöä, laitteiden käyttöä, hallinnon tutkimukselle tuottamia tukipalveluja jne.
  - Yleensä %-määräinen tai € / htkk.
- YK -kerroin perustuu rahoituksen saajaorganisaation kirjanpidosta todennettuihin, tutkimustoiminnasta aiheutuviin kustannuksiin, joita käsitellään kirjanpitoteknisesti välillisinä kustannuksina (tarkoituksenmukaisuusperiaate)
  - Yleiskustannus ei ole yksittäisestä projektista aiheutunut yksilöitävässä oleva kustannuserä, vaan organisaatiolle tutkimuksesta keskimäärin aiheutuvat välilliset kustannukset
  - Huom. Organisaation todelliseen laskentaan perustuvat kertoimet ovat eri asia kuin ns. flat rate (joka esim. rakennerahastohankkeiden tukikelpoisuusasetuksessa)

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen välillisten kustannusten osoittaminen

- Kustannuskertoimien käytöstä sovitaan hallinnon kanssa etukäteen
    - Kansallisesti rahoitetut projektit
    - EAKR -projektit (osa yleiskustannuksista putsataan pois!)
      - Huom. Tekes vs. muut rahoittajat!
  - Sovittuja kertoimia käytetään sekä hakemusvaiheessa että kustannustilityksissä
    - Kertoimen sisältöä ei avata jokaisessa tilityksessä uudestaan - riittää, että kertoimen suuruus tarkistetaan esim. vuosittain erillisillä laskemilla
- ❖ Viimeisin tiedossa oleva kerroin vai rahoituspäätösajankohdan kerroin?
- ❖ Kustannuslaskennan sertifiointijärjestelmä?

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen ostetut palvelut

- Ostetuissa palveluissa esitetään ainoastaan AIDOT projektin aiheuttamat palvelun ostot
  - mm. ulkopuoliselta ostettavat suunnittelutyöt ja selvitykset, jotka edesauttavat rahoituksen saajan oman projektin toteuttamista → projektin välitön kustannus
- Yhteishanketta ei voida koskaan muodostaa siten, että jonkin hankeosapuolen osuus esitettäisiin toisen osapuolen kustannusarviossa ostopalveluna
  - kirjanpitosäännösten vastainen käytäntö
- Hankintasäännösten noudattaminen!

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## Aineet ja tarvikkeet, matkat, muut kustannukset

- Projektin toteuttamiseen kiinteästi liittyvät aine- ja tarvikekustannukset hyväksytään projektin välittöminä kustannuksina
  - Suuri osa organisaation aine- ja tarvikekustannuksista on kuitenkin luonteeltaan yleiskustannuksia, kuten toimistotarvikkeet yms.
- Projektin matkakustannukset hyväksytään ao. organisaatiossa noudatettavan ”matkustussäännön” mukaisina
  - Ei rahoittaja –lisiä
- Muihin kustannuksiin voidaan sisällyttää sellaiset projektista aiheutuneet välittömät kustannukset, joita ei voida sisällyttää tilityslomakkeen erillisiin kustannuseriin
  - Rahoituksen saajan kirjanpito ratkaisee, mitä esitetään milläkin kustannusrivillä

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen laitteiden käyttö vai hankinta?

- Lähtökohtana on resurssien käytöstä aiheutuvien kustannusten rahoittaminen
- Laitehankintojen rahoittaminen on poikkeus pääsääntöön ja mahdollista vain, jos nimenomaisesti näin sovittu
  - Yksilöitävä projektisuunnitelmassa ja kustannusarviossa
- Koneiden ja laitteiden käytöstä aiheutuneet kustannukset rahoitetaan esimerkiksi
  - YK-lisään sisällytettynä: tavanomaiset tietokoneet, puhelimet tms. toimistolaitteet
  - Käyttöperusteen mukaan: kalliit erityislaitteet kohdistetaan yleensä laitteen käytön perusteella, esim. tuntiveloitusjärjestelmän, tutkimuslaitelisan tms. mukaisesti
  - Jako YK-laitteisiin ja erityislaitteisiin noudattaa organisaation laatimia veloituseriaatteita → ei projektikohtainen valinta!

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen tilakustannukset

- Tilojen käytöstä aiheutuneet kustannukset rahoitetaan esimerkiksi
  - YK-lisään sisällytettynä: tavanomaiset työtilat ja näihin kohdistuvat sähkö, lämmitys, huolto yms. kustannukset
  - Käyttöperusteen mukaan: kalliit erityistilat kohdistetaan yleensä tilan käytön perusteella, esim. tuntiveloitusjärjestelmän, tutkimustilalisän tms. mukaan
  - Jako YK-tiloihin ja erityistiloihin noudattaa organisaation laatimia veloituspäätöksiä → ei projektikohtainen valinta!
- Ei omaa kustannusriviä raportointilomakkeella Tekesin rahoittamissa hankkeissa

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## yhteenveto 1/2

### Kustannusrivit

- Palkat (tehollinen työ – maksimi 11kk/v/hlö) Työajan kohdentamisen perusteella
- Henkilösivukustannukset (-% tai €/htkk) Sovittujen kertoimien perusteella
- Yleiskustannukset (-% tai €/htkk) Sovittujen kertoimien perusteella
- Matkat
- Aineet ja tarvikkeet
- Koneet ja laitteet (vain hankintamenot)
- Ostetut palvelut
- Muut kustannukset
- (Arvonlisävero eriteltävä omille riveilleen verokannoittain valtion sisäisessä rahoituksessa silloin kun alv tilitetään rahoittajalle) Projektin välittöminä kustannuksina
- Kustannuserien jaottelu eri kustannusriveille rahoituksen saajan kirjanpidon mukaisesti

# Kokonaiskustannusten rahoittaminen

## yhteenveto 2/2

- Rahoitettavalle projektille lasketaan **yksi**, kaikkia rahoittajia sitova **kustannusarvio**
  - Lasketaan, paljonko projektista aiheutuu kustannuksia toteuttajaorganisaatiolle
- Kaikki rahoittajat rahoittavat omalla % -osuudellaan saman kustannusarvion loppusummaa
  - ...eivätkä siis valikoivasti yksittäisiä kustannuseriä
  - Edellyttää, että rahoittajat hyväksyvät kustannusarvioon sisällytetyt kustannuserät
  - Projektia seurataan kirjanpidossa **yhdellä projektikoodilla!**
    - Ei omaa koodia eri rahoituslähteille
- Valtion laitoksia koskeva huomio: Yhteisrahoitteista toimintaa ei pitäisi seurata talousarviokirjanpidossa toimintamenomomentin ulkopuolella, ei edes lisäjaotellulla momentilla → vaikeuttaa työajan jälkikäteistä kohdentamista

# Lisää tietoa Tekesin rahoituksesta

[www.tekes.fi](http://www.tekes.fi)

- Kysymyksiä ja palautetta Tekesiin
  - <https://www.tekes.fi/fi/community/Etusivu/307/Palaute/1362>
- Rahoitusehdot
  - [http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoituksen\\_ehdot/500/Rahoituksen\\_ehdot/1376](http://www.tekes.fi/fi/community/Rahoituksen_ehdot/500/Rahoituksen_ehdot/1376)
- Raportointilomakkeet
  - <http://www.tekes.fi/fi/community/Lomakkeet/536/Lomakkeet/1407>
- Tutustu verkkoasiointiin
  - <http://www.tekes.fi/fi/community/Verkkoasiointi/337/Verkkoasiointi/616>
  - Hakemuspalvelun ja verkkoasiointin tuki: puh. 010 60 55051

# Yhteisrahoitteinen toiminta

## EU:n valtiontukisäännöt

- EU:n valtiontukisääntöjä koskevat puitteet määritellään Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen artikloissa 107-109
  - Valtiontuet ovat artiklan 107 kohdan 1 mukaan lähtökohtaisesti kiellettyjä
  - Artiklan 107 kohdissa 2 ja 3 määritellään kuitenkin poikkeukset, joiden nojalla tukitoimenpiteet voidaan hyväksyä.
- Valtiontukisäännöt koskevat toimenpiteitä, joissa julkinen sektori myöntää yrityksille suoraa tukea tai muuta taloudellista etua
  - Yrityksiä ovat kaikki taloudellista toimintaa harjoittavat tahot niiden oikeudellisesta muodosta tai rahoitustavasta riippumatta
  - Taloudellista toimintaa on kaikki toiminta, jossa tavaroita ja palveluita tarjotaan tietyillä markkinoilla
  - Valtion virastot ja laitokset ovat yrityksiä ainakin liiketaloudellisen maksullisen toiminnan osalta

# Yhteisrahoitteinen toiminta

## EU:n valtiontukisäännöt

- Komissio on antanut runsaasti alemmanasteisia säädöksiä, jotka täsmentävät julkisen rahoituksen hyväksyttävyyden perusteita.
  - Mm. Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan puitteet
- Tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan puitteessa (EUVL 30.12.2006 C 323/1) on määritelty reunaehdot, joiden täytyessä tutkimuslaitokselle myönnettävään tukeen ei sovelleta valtiontukisääntöjä
  - Yhtenä edellytyksenä, että rahoituksen saaja pystyy pitämään luotettavasti erillään taloudellisen toiminnan ja muun toiminnan kustannukset ja rahoituksen
  - Tukea myöntävän viranomaisen vastuulla on arvioida, sisältääkö toimenpide valtiontukea vai ei
- Rahoituksen saajan kyky laskea toimintansa kokonaiskustannukset auttaa varmistamaan että taloudellinen toiminta ja muu kuin taloudellinen toiminta on ylipäätään mahdollista pitää erillään